

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt., félévre 2 frt.
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: főút 20.
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Keziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: főút 20.
hová a lap anyagi részét illető közle-
menyek és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Előfizetés iránti felhívás.

Immár egy negyed esztendeje, hogy a »Közérdek« első száma a sajtót elhagyta és ezimennek megfelelően teljesítette a községi és kulturális ügyek, nemkülönben a társadalom terén misszióját. Hogy ez mennyiben sikerült, azt a nagy közönség ítéletére bizzuk.

Programmunk és célunk ugyanaz, amil lapunk első számában közöltünk, abból nincs sem elvenni, sem hozzáadni valónk.

Mi is azt óhajtjuk, hogy legyen Ujpestnek járásbírósa és telekkönyve, nemkülönben adóhivatala, hogy az legyen járási és közjegyzői székhely, továbbá hogy Ujpest és Rákospalota együtt önálló választókerületté alakíttassanak.

Ezen ügynek tollunkkal továbbra is szolgálataiba állunk s rajta leszünk, hogy a közseg lakosainak ezen kétségenkívül jogos és méltányos kívánalmi teljesedjenek.

A polgárok érdekeinek megvédésére a leghathatósabb eszköz a sajtó, olyan sajtó, mely tisztességes fegyverrel és komoly irányával igyekszik a polgárok érdekeit előmozdítani, azoknak ervenyt szerezni.

Olyan lap, mely erett gondolkodással, tárgyilagos magatartással igyekszik megertetni az intéző körökkel a polgárok sérelmeit, komoly és higgadt felszólalásaival meg tudja győzni az intéző köröket a polgárok érdekeinek fontosságáról és jogosultságáról.

Es hogy ebbeli törekvésünk nem pusztá igéret, kellő garanciát nyújtanak erre munkatársaink, kik a közseg beleletében vezerszerepet visznek és elismert szakertelmükkel fogva hivatnak a lapunk keretebe tartozó dolgok pertraktálására.

Ezen célt tűzte ki lapunk, ebben az irányban óhajt működni és mint Ujpest-Rákospalota közseg és polgárainak szószóloja a polgárok érdekeit megvédeni.

Ezért lapunk sohasem fog személyes ügyekbe avatkozni, személyes érdekeknek a szolgáltatásban állni, hanem mindig a közérdeket tartva szem előtt, egyedül cselejt és hivatást fogja teljesíteni: rendezni és javítani a két közseg ügyeit, érvenyt szerezni a polgárok jogainak.

Lapunk mindenkinek nyitva áll, mindenkítől szívesen közlünk felszólalásokat, mert azzal a polgárok érdekeit veljük előmozdítani de megkivánjuk azt, hogy a felszólalás lapunk igényeinek megfelelően, t. i. tisztességes hangon, a sajtó komolyságához mérten, tárgyilagos szellemben legyen megírva és ne ezelőző személyes ügyekre.

Ezekben állapítottuk meg újra programunkat, remélve azt, hogy Ujpest és Rákospalota közseg polgársága ezután méltányolni fogja komoly és tisztességes törekvésünket és lapunkat szellemileg és anyagiilag támogatni fogja, mert ha látni fogjuk, hogy a két közseg polgársága velünk tart, részt vesz ön-

zetlen munkálkodásunkban, akkor kétszeres buzgalommal és tevékenységgel fogunk oda hatni, hogy érdekei igazságos védelmet és támogatást nyerjenek.

Vegre pedig felemlítjük még, hogy lapunk előfizetési ára:

egy évre ... .. 4 frt.,
fél évre ... .. 2 frt.,
három hónapra ... .. 1 frt.,

mely összeg a lap kiadóhivatalába Kaczander és Fuchs könyvnyomdájába, Ujpest, főút 20. szám küldendő.

A t. közönség szíves támogatását kérve maradtunk:

Ujpesten, 1896 július hó 25.

Hazaftas tisztelettel

a szerkesztőség és kiadóhivatal.

Orvtámadás egy helybeli pénzintézet ellen.

Az elmúlt héten két nagyobb fővárosi lap állt fel részben talán jóhiszeműségével, minden esetre azonban feleletességével Ujpest közseg ezidő szerint még személyesen nem ismert ellenségének azzal, hogy hamis híreket költve az ujpesti ipar- és kereskedelmi bankról, úgy tüntette azt fel, mint bukottat, rosszul rejtgetett ezélya az lévén, hogy az ezen hamis hír alapján a különben is érzékeny pénzvillág meg-

A „KÖZÉRDEK” TÁRGYÁJA.

Ujpest becsülete Az aranytollu liba.

(Egy kis bevezetővel.)

Montenegró, július hó 22.

Nem tartom üdömosznak önököt ott a hőségben rossz viccekkel bosszantani.

Azt is felülletesnek tartanak, ha azt írnam, hogy Ujpestről Hatvan-Zolyom-Rutkán keresztül jutottam Montenegróba. Igaz, hogy nem abba az országba, a hol Nikita a fejedelem, hanem abba a választókerületbe, a hol Münch Aurél a képviselő.

Arról meg éppen nem beszélek, hogy utközben egy süket doktor telepedett a coupéban mellem, a ki folyton arra rogatott, hogy beszéljek, de abból, a mit mondtam egyetlen szót sem értett, a mire úgy jöttem rá, hogy a mikor azt kiáltottam feleje: »maga, öregem vagy bolond vagy svihak«, erre is helyesítőleg bolingtatott a fejvel és kert, hogy folytassam tovább.

Azt azonban megírom, sőt a jogos büszkeség bizonyos nemével írom meg, hogy Ujpest becsületét itt, a hol az egész országból vannak bírhardó emberek, egy esetben sikerült megmentenem.

Egy aradi, meg egy debreczeni atyafi ugyanis azzal mulattatta a tarsasagot, hogy engem, jambor képu betegét, ezélláblának alifított ki s holmi nem éppen szellemes kérdésekkel piszkalgatta begyemel.

— Szép az az Ujpest, ugye, nagyon szép? Kérdi a debreczeni.

— No, nem éppen nagyon szép, hanem szép — mondom én. (Tudom, hogy így is el-

vetettem a súlykot, de hát a becsületet annyit meg kellett tennem.)

— Gyár is van ott sok? — kérdi tovább az aradi.

— No, nem éppen sok, de hat van. — válaszolam én és felsoroltam a meglevőket.

— És a huszasgyár? — kappja fel a szót a debreczeni.

— Igaz, biz', a huszasgyár' evelődik velem tovább a tarsasag homeri kacaja közt az aradi.

Mit tehettem egyebet, én is vetük kacagtam, mintha a lepatentabb vicz hangzott volna el.

— Aztán mondja csak, öcsémuram, hogy men a sora annak a gyárnak? — kérdi a tarsasag felszigazott karancsisága miatt a debreczeni.

— Hogy mehet? — hát jól mehet. — sietett megfelelni az aradi.

Ismetlődik az előbbi kacaja. Mar azon voltam, hogy ismét vetük kacagjak, a mikor egy lökést érezek a vesem táján. Hátra fordítom a fejemet, hát egy szinten itt furdózó ujpesti menyecske pillantok meg. O lökte meg az oldalamat a napernyőjével.

A fülemhez hajol és erélyes, parancsozó hangon suttogja:

— Ezt a gunyolást túrnie nem szabad! Ha forli ön és nem gyára, úgy sikra száll Ujpest mellett és megmenti közsegünk becsületét!

Nekem sem kellett több. En is gyáva! Közelebb van Kelet Nagathoz, mint e kel fogalom egymashoz. Am lassú ujpesti menyecske hogy forli vagyok és nem gyáva!

A mig így gondolkoztam, a kacaja lecsilapodott, ellenben a tarsasagnak ream irányított gunyos, szuro tekintete intenzivebb lett.

Egyik labszaramat a másikra dobtam és

a melyiket a másikra dobtam, azt elkezdtem lobozni, mintegy jelezve, hogy majd most én beszélek.

Minden tekintet rajtam csöngött.

— Mi tagadás, hölgyeim és uraim, mondam gyönyörű pathosszal és sajnálatrameltónak jelző megadással, — igaz van a debreczeni arnak is, meg az aradi arnak is. Az ugynevezett huszasgyár Ujpesten valoban fenn áll. (Általános megdöbbenés) (Csakhogy most már koronábat és ezüst 1 frt. sokat gyárt. Igaz ugyan, folytalam, hogy az utobbi időben nagyon rossz üzleteket csinált s mar a liquidálás küszöbén állt, a mikor az üzem egyszerre csak megépü ölenk lendületet nyert. Kutatván a hirtelen fellendülés titkát, kisült, (kimeresztett szemmel, latott szájjal figyelt mindenki), hogy nemrég rengeteg mennyiségű koronát és 1 frtost rendeltek meg ott debreczeniek és aradiak.

Tableau! — képzeltjenek homeribbnél homeribb kacaját, képzeltjenek falrengelőnél hatalmasabb tepsőt, (mert ezúttal nem falak, hanem fenyvesek közt voltunk), úgy fejjesen meg fogjak erteni diadalomat. Hozza meg az ujpesti menyecske, hálából, úgy nyakon — csököl, hogy a mire haza kerülök, akkor is megmutathatom a helyed. A debreczeni és az aradi atyafi pedig eisontfordált és (több mint bizonyos) mindketten a pinczebe sültek a vegből, hogy ne lathassuk arczuk pirulását.

Igy menteltem meg én ez esetben Ujpest becsületét.

De hajh, a második eset mar esiklandosabb itt mar vaczilaltam: nem azért, mert nem áll mögöttem az ujpesti menyecske és így oldalba sem lökhetett, hanem főleg azért, mert egy elkekeredett, szoszapora fiskalissal álltam szemben.

Egyebet nem tehettem kinomban, mint azt mondtam az előadott vádra: »tagadom«.

fogja vonni tőle megérdemelt hitelét és ez által tényleg válságba sodorja az intézetet és hogy ezen tollforgató Pakosztza csinye nem sikerült, az nem ő rajta mult.

Különben a tényállás a következő: Az uppesti ker. és iparbank 30%-os particiálással több budapesti és uppesti kereskedővel egyetemben megvette 100,000 frtért a Földessy-főle complexumot, a mely a vácsi- és megyeri utak között terült el, azzala részben már megvalósult szándékkal, hogy azt kisebb házhelyekre felosztva egyeseknek eladja, s mint igen jól tudjuk nem egy ház épült a nyár folyamán a kérdéses ingatlanon. A vételárból 60,000 frtot azonnal kifizették, a 40,000 frt pedig 1897. évi január hó 1-en lett volna fizetendő félevenként előre esedékes 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamattal, a melynek a fizetési ideje t. évi július hó elseje lett volna. Az intézet tevékeny igazgatója furdón volt, a könyvelő pedig úgy gondolkodott, hogy 2-an is ki lehet ezen néhány forintnyi kamatot fizetni, ezért bizony nem érdemes direct bekölneni. Nagy volt azonban meglepetése, midőn az esedékességi napot követő reggelén Földessy nem vállalta el a kamatot, hanem hivatkozva a szerződés obligát pontjára, hogy a kamat pontos nemfizetése esetén a hátralékos tőke is esedékes, a 40,000 frtnak azonnali kifizetését követelte és az intézetet gyvédjéhez utasította, a kívül a szükséges lépéseket még az esedékességi nap delutánján megtétette. Persze, hogy az igazgató nélkül levő intézet a kívánsáznak annál kevésbé tudott megfelelni, mert ezen összeg esedékességére egyáltalán nem számított, azonban a megbízott ügyvéd ugylátszik a kereskedői tisztességet nem megbízójától tanulta, látva a helyzet fonákságát szívesen megadta a halasztást a táviratilag ha-

zahívott Friedmann Ármin igazgató hazaérkeztéig, aki is megérkezvén a famozusan esedékessé vált 40,000 frtot azonnal kifizette.

Ezt az esetet használta fel valaki a „Magyarország” felültetésére, a melynek szerdai számában „zárlat egy bank ellen” című híreben úgy tüntette fel az esetet, mint ha a bank nem birna tartozásainak eleget tenni, vagyis magyarán mondva fizetéképtelen volna, magasztosítva fantáziával már egyes escomptöröket is felsorol, akik hiába presentáltak a banknak lejárt váltóit.

Hogy mi lehetett ezen *szavak* terjesztőinek célja, azt nem tudjuk, hanem hogy ha sikerül a különben is ideges pénzügy gyanujának felkeltésével az intézettől hirtelenében nagyobb foku hitelt megvonatni és ez által azt válságba sodorni, hogy ez nem egyeseknek, de Ujpest közseg egész kereskedelmi világának, különösen pedig a kisiparosoknak lett volna megrontója, az bizonyításra nem szorul. Látva a komoly veszélyt, a mely az intézet realis alapján és feltétlen megbízható vezetése teljesen hajótörést szenvedett, önkénytelenül kerdezzük, vajjon a napilajó nagyhatalmi posztójával összeegyeztethető-e ilyen és hasonló felismerések? hiszen ha a „Magyarország” nem ajánlta volna tudósítóját a budapesti törvény-zékekhez elküldeni, meg tudhatta volna, hogy az Ujpesti ipar-és kereskedelmi bank ellen zárlat nem lett elrendelve s ha a közönség bü tájékoztatása érdekében nem restelte volna telefononra értesíteni a bankot, tudatva vele, hogy mivel gyanúsítják, az ép úgy rendelkezésére bocsájtotta volna a szükséges okmányokat, a miből állításainak valótlanúságáról meggyőződött, mint a hamis hírt követő napon tette.

Avagy egy pár száz folos példány el-

árusításának a lehetőségeért érdemes az aesteticiai érzéket és morált ennyire arezul csapni?

Mint tudjuk ugy a közseg valamint számtalan polgár nagyobb csszegű betetek elhelyezésével nyilvánította ezen életképes intézet melletti bizalmát, abból indulva ki, hogy minden szónál szebben beszél a tett.

Levél a szerkesztőhöz.

T. Szerkesztő Ur!

F. hó 23 an épen azon időben, midőn Ujpesti közseg hitközsége ujonnan megválasztott törvényhatóság beiktatási ünnepélyét tartotta, a rakospalotai közseg érdemes képviselő-testülete ülést tartott egy második tanácsot a közseg rendszerezésére felélt. Midőn érdemes elnökünk Schwarz Jakab lelkes szavakban kifejezést advan annak, hogy hitközségünk alapja és jövője a fiatal események nevelésében rejlik, váltásunk terjesztése és beplantatása az új nemzedéknek csak egy jó hazafias és vallásos szellemben formáltott felekezeti iskolától várható, mire a képviselő-testület a felvetett magasztos eszmétől alhatva egyhangulag elfogadta az elnök ezen javaslatát és nyomban elhatározta, hogy pályázatot birtékel egy második tanács alására, a mely törvényes tantargyakon kívül különösen a helyi ismeretekben alapos járassággal bírjon, hogy iskolánkban a valódi hazafias és vallásos erzelet legyen.

Igen sok nálunknál nagyobb és gazdagabb hitközség követelti ezen nem és magasztos példát, dacára annak, hogy sokat kell meg küzdenie ezen közsegnek, mert meg ki sem pihenté magát a templomi építési körül felhabozott teherből, mar is a jövő tanévben iskolánk 3 tanteréből fog állani, mely szívesen hitközségünknek díszült szolgáltat.

Az államsegély a hitközségnek kiltatásba helyezteit ugyan, megis részben a kezdet nehézségeivel kell megvívnia a öregek képviselő-testületnek, hogy az általuk megteremtett két legfontosabb institucziót, mely tökélt hitközség a szo valódi erelmében el sem képzelhető, a templomot és iskolát fenntarthassák, az utóbbit meg fejlesztsek is. Amde midőn Istennek házat emelünk, bizony meg kedvesebb áldozatot hozunk neki, midőn oltart emelünk szent hitünknek az iskolában, mint

Ezt is azért mondtam, mert fiskalissal volt doigom, másrészt, mert ezt a szót attól az uppesti fiskalístól tanultam, a ki a minap egy tárgyaláson azt mondotta: „tagadom, hogy tegnap tagadtam.”

Egyebkent halljak meg a dolgot. Ugy mondom el, mint a hogyan a fiskalis nekem (meg most is tájékozó dühtől tele szájjal) elmondotta. És aztan tegy-nék valamit a közseg reputacioja érdekében, sok ott nálunk az ókos ember!

— A menyasszonyom Ujpesten lakott, — kezdte a fiskalis. Özvegy volt, de fiatal és csinos, mondhatnám szép. Aztan gazdag is volt. Egybekelésünket az ő betegsége kesieitette. Ő legalább azt mondta, hogy beteg, de azt állította háziorvosa is.

— Ujpesti orvos volt: kerdem.

— Igenis, uppesti.

— Ugyan mi a neve?

— Ha presbe csavarnának, meg akkor sem emlékezmem a nevére. Ön bizonyára emlékezni fog reá. Azzal tette magát nevezetesse, hogy egy izben szaladt a rendőrségre bejelenteni, hogy a piacon éretlen uborkát és éretlen tököt árulnak, követelven azoknak elkobzását.

— En olyan doktort, a ki ilyen neveléses tette után lett volna híressé, Ujpesten nem ismerék mondam en.

— Bar ne ismerte volna a menyasszonyom se.

— Aztan mi baja volt a menyasszonyának.

— Az a kedves uppesti orvos azt mondta, hogy a pajzsmirigyben kibelelt sejtek burjaznak és mert a pajzsmirigy sok, ennellfogva *thureoproteid*et termel és megkezdődik a szervezett *hyperthyroidisatioja*, mely azt eredményezi, hogy a lebenyek körül kötőszöveti *sclerosis* keletkezik.

— Ez tutta-terjed az en orvosi tudományom — mondtam en. Hanem azt megis szeretnem tudni, hogy mi az a pajzsmirigy?

— Az a gyógyúrúseges uppesti orvos azt mondta, hogy a pajzsmirigy olyan mirigy, melynek belső *secretioja* van.

— Ezzel a magyarazattal se tudok többet.

— Sajnálom. Eleg az hozzá, hogy a pajzsmirigyét állítottó betegnek.

— Nos, a pajzsmirigy beteg volt s az uppesti doktor orvosolta. Ebben nem találok semmi bünt, különösen, ha kigyógyított!

— Harom évig tartott, míg a *burjazó sejtek* elpusztultak s a *lebenyek* visszanyerték *embrionalis* alakjukat.

— Engedje meg akkor en azt a doktort derek embernek tartom.

— Igen ám, ha ezzel a gyógykezeles be lett volna fejezve, amikor a pajzsmirigy már rendben volt, egy újabb betegséget fedezett fel arámon.

— Ugyan?

— Azt találta megfelelő alapos megvizsgálás után, hogy arám *lumbo-abdominalis* hullámzásban szenved.

— Hát az mi a menkő?

— Semmi. Egyszerű *hashullámzás*.

Mosolyogtam.

— Ne nevéssen, mert azután még más beteges tüneteket is constatált. Azt találta ugyanis, hogy a májtáj előredomborodó s lefelé a köldökig terjed a tompulat *bimbóvonalban*.

— Haha!

— Ez már több volt a kettőnél. Haragudtam, nagyon haragudtam. Erek hosszú során varok türelmesen és még mindig nem lehet az enyem. Feltettem, hogy az orvos, mert arám gazdag, kiakarja őt szípolozni. Azt mondtam arámnak, hogy *akár pajzsmirigy, akár lumbo-abdominalis, akár köldök,*

akár *lumbo*, magát lelkem az uppesti doktor talbe gyógykezelni nem fogja. Köszönje meg eddigi önfeláldozó fáradságát, pakoljon és utazzék Bees-be egy jelesebb professzorhoz. Ugyis lett. Az uppesti doktor meg egy ajánlo levelet is adott, a melyet azouban en egyszerűen zsebre vágtam. Hát bet multa táviratot kapok egy magyar származású becsi mérnökötől, melyben tudatja velem, hogy arám meghalt.

— Borzaszto! — szörnyűköttem en.

— Mar-már utra keszen álltam, mikor egy második táviratot küldésitettek.

A távirat így hangzott:

— „Előbbi táviratomat azzal egészitem ki, hogy X-né csak önmre nevezte halt meg, mert egy ora óta az en feleségem.”

— Lassa, lássa, minek küldte Beesbe!

— Mondja inkább, minek biztam az uppesti orvosra.

— Az uppesti orvos csak kötelességét teljesítette, a mikor gyógykezelt!

— Nem volt beteg

Ekkor mondtam ezt: > ha uppesti doktor gyógykezelt, ugy tagadom, hogy ne lett volna beteg. (Ugye jól mondtam?)

— Más véleményen lesz ön, ha elmdom az uppesti orvos levélének tartalmát, melyet a becsi tanárhoz intézett.

Igy szólt:

„Nagyságos ur! Itt küldök egy aranytollu libát. *Eres neurastheniában szenved*. Ugy méltóztatssék a fosztást vegezni, hogy nekem is maradjon valami”

— Ah, ah!

— És akarja tudni, hogy mi az az *eres neurasthenia*?

— Nos?

— „Egészséges arczpír”!

Kriz-Kraz.

igen helyesen megjegyze derék elnökünk Schwartz Jakab ur, mert a templom falai csak addig állanak szilárdan, míg arról gondoskodunk, hogy a kisderek ajkai is hirdesek végtelen hatalmát.

Stein David

a r.-palotai i. z. hitk. vezértanítója.

Képviselő beszámoló Ujpesten.

Dr. Várady Károly Ugron-párti képviselő f. hó 26-án közlegünkbe jött, hogy az ipar-tesztület diszközgyűlésen részt vegyen és délután megtartsa a lapok és falragaszokon hirdett beszámolóját.

Körülbelül 4 óra lehetett, a mikor a vilamos vasut megállónál 7 Palotáról kiköltözött banderista, 2 fiakker és két palotai oldalas kocsi sorakozott, jelezve ezzel, hogy Várady Ugron-párti képviselő barátaival megérkeztek.

Toth Janos hajó-építő fogadja s beül a párt a 4 kocsiba, megindul a menet a váci ut és Károlyi-utczán a templomterre, a hol a Kossuth-négyzet tagjai, több szabadelvű és mintegy 15--20 függetlenségi polgár várakozott az Ugron-párti képviselőre. Várady képviselő az emelvényen foglalt állást s körülötte volt Kasics Peter ny. min. tan. csos. Martonffy Imre lapszerkesztő, f. v. tanító, Toth Janos hajó-építő.

A Kossuth-négyzet elnöke csokrot adván át Várady Ugron-párti képviselőnek, Toth J. üdvözölte (két Várady, Medveczky és Martonffy az országgy. választók nevéjegyzeke ellen beadott felszólalásukban — mint olyant, kinek censusa nincs, mert adóhátralékos — kireklamáltak. 18. sz. ikt. 96. felszólalás F. pont 204. felel alatt.)

Toth üdvözítő beszédére Várady képviselő látva esekélyszerű híveit, meghatóltan felelt. Azon kezdette, hogy ha valamit kifejezi, azt barátai pótolni fogják (na iszen jól pótolják.) Boesinátot kért, hogy Sima képviselő meg nem jelenését kimentesse.

Panaszkodott, hogy a helyi hatóság 1 1/2 év óta vele minden összeköttetést megszakított és ezért ő a házadó-törvény tárgyalásánál semmit sem tehetett a község érdekében, de majd lesz ő ebben ha a szentesített törvény visszajön. (Talan újból revisió alá véteti, daczara, hogy még fennáll feszült viszonya a helyi hatósággal?) Kikelt a kormány ellen s együttartásra hívta fel a polgárokat, hisz «60-szorta jobban áll a párt mint 1892-ben — monda — s a nemzeti zászló fenyesebben ragyog mint valaha», (hogyne, láttuk a nagy érdeklődésből Ujpesten és a kerületbeli többi közs. gben s csak nem gondolja komolyan, hogy a nemzeti zászló Magyarország fokozatosan fenylik?)

Ezek után újból a községi adminisztrációval foglalkozott s a helyett, hogy a mint hirdette s beszéde elején ígerte beszámolóját tartotta volna, nekiment a községi képviselő-testület és előjárásnak, barátaira bízván beszámolója elmondását.

Másodiknak Kasics szólalt fel s a ny. miniszteri tanácsos ur a kormány elleni ismert kirohanásai közepette feldicsérte Várady barátját, hogy negy és fél év alatt 80-szor szólalt fel a hazánk, (természetesen beleszámítva a 80 közbeszólást és interpellációt).

Beszámolót meg mindig nem hallottunk...

Utána Martonffy ur hosszú lére eresztett beszédjét mondotta el, majd Nyomarkay ur szólalt fel, természetesen a kormány ellen... de beszámolót meg mindig nem hallottunk, úgy, hogy midőn Toth megköszönte az urak megjelenését, mi, a kik beszámolót hallani jöttünk, egy el nem mondott beszámoló hatása alatt — Várady Ugron-párti képviselő ur pedig egy keserű e-alóddással volt kénytelen távozni.

— L —

Ujpesti állami anyakönyvvezetői adatok.

Születések száma az utolsó héten 39.

Halálozások száma az utolsó heten 26.

Házasságkötések.

Ma vasárnap augusztus 2-án.

Damsits Ferencz és Hartmann Irma, Schwarcz Abraham és Schwarcz Jeni, Madár Sándor és Szita Anna, Dast Ferencz és Basák Róza, Schwed Mózes és Weisz Matild, Péter

Ambrus és Matus Anna, Sámuel Jakab és Spitzer Rozália, Hauska Jozsef és Stigler Erzsébet.

Csütörtökön augusztus 6-án.

Markert János és Róth Jozsefin, Róth Mózes és Pirha Eszter, Frank Jozsef és Hrabak Zsuzsanna, Németh Alajos és Fekete Borbala, Husicz János és Bokor Czeczília.

Rákospalotai állami anyakönyvvezetői adatok

Születési esetek száma 17. Halálozási esetek száma 15. Házasságkötések száma 1.

HIREK.

— Az Ujpesti Ipartestületnek július hó 26-án tartott Millenniumi diszközgyűlése, mint értesülünk a legnagyobb ünnepélyességgel a testülethez meltoan folyt le, ott láttuk képviselő a község előjáróságát, élen Kemény Gusztáv főszolgabíróval, számos testület küldöttsegeit, valamint a község előkelő polgárait és iparosait. A közgyűlés után bankett volt, a mely végig igen kedélyesen folyt le.

— Helyreigazítás. Lapunk július hó 19-iki számában a községi öronó választásról hozott közleményünk olyképeni rectificálására kértünk fel illetékes helyről, hogy Papp Szilágyi Mariska k. a. »meg vagy meg nem választása annál kevésbbé lehet bizonytalan, miután ő a betöltendő állásra egyáltalán nem reflectál.«

— Rákospalota község határát és tulajdonát kepező 250 kat. földnyi területnek katonai gyakorló tereül leendő bérbevétele illetve adása tárgyában múlt hó 30-án egy vegyes bizottság — mely katonai kiküldöttek, a főszolgabíró és községi előjárókból állott — a helyszínen tárgyalást folytatott. Megegyezésre ez idő szerint nem jutottak, mert a katonai kiküldöttek nem tartják elfogadhatónak az egy évi felmondást, hanem öt évi szerződést kívánnak olyképen, hogy az első 3 éven felmondásnak helye nincs, ezután pedig 2 évi felmondást akarnak kikötni. — Időközben a katonai kincstáról ugyancsak ezen terület megvételére is ajánlat érkezett a községi előjáróhoz és pedig öleukent 2 frtnyi vételárért, a mi 750 000 frtnak felel meg. — A legközelebb összehívandó képviselőtestületi gyűlés fog dönteni ez irányban.

— Utoállítás. A fősorozásról elmaradt hadkötelesek utoállítására július 30-án tartott meg a Colosseum nagytermében Bellagh Imre vármegyei tiszti főügyész és Bock ör. nagyelnöke alatt. Az említtettek közül közreműködtek a sorozason: Schuller szazados honvédelnök, Prileszky és Tornos főhadnagyok mint sorozó tisztek, dr. Hirkó megyei főorvos, dr. Deák ezredorvos, Lindt Janos bíró, Zsoldos János jegyző és Berenyi Antal tisztviseelő. Állítatott Ujpestről 78 hadköteles, Rákospalotáról 4 összesen 82. Besoroztatott 24. Az eredmény tehát kielégítő, mert megfelel 29%-nak. Az sorozás befejezte után az egész bizottság kivonult a »Podruzsik« vendéglőjébe, hol jól sikerült kis bankettel fejezték be az első utoállítást Ujpesten.

— A budapest-ujpest-rákospalotai vilamos közúti vasut részvénytársaság második műtanrendőri bejárása a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által zugaszus hó 4-ére lett elrendelve. A bejárás vezetője dr. Stetina Jozsef miniszteri osztálytanácsos. A második vágány megnyitásával a B. U. R. vasut vonatai sokkal gyorsabban fognak közlekedni mint eddig és hallomásunk szerint a menetrend is némileg változni fog, a mennyiben a dupla vágányon minden öt perczen fog egy-egy kocsik közlekedni. Ugyanezen napon lesz megtartva az aréna-uti szárnyvonal műtanrendőri bejárása is és ekkor Ujpest és Rákospalota közönsége nagyon kényelmesen fog a kiállításba juthatni, mivel ezen szárnyvonal ideiglenes végpontja egy pár percnyire van a kiállítás kapujától és így Ujpestről 15 perc alatt, Rákospalotáról 25 perc alatt lehet a kiállításba jutni. Sokkal nagyobb jelentőségű azonban, hogy az aréna-uti szárnyvonal megnyitása után az utazó közönség Ujpest közepéből Budapest belséjébe 25-30 perc alatt jöhet (átszállással a Podmaniczky-utca városligeti végén.) Az aréna-uti szárnyvonal végpontjától minden 10 perczen fog egy-egy kocsik indulni és így az upesti főút és a

budapesti aréna-uti vonalrészen tényleg minden 3 perczen fog minden irányban egy-egy kocsik közlekedni. A B. U. R. vasut igazgatósága azonban már most is némileg megváltoztatta a vonatok menetrendjét, a mennyiben a Lehel-utczából hazaforduló utolsó kocsik egy pár nap óta nemcsak a villamtelepig, hanem az István-utig, illetve a főútig járnak, úgy hogy a végpontig közlekedő utolsó kocsiról lemaradt utasok mégis Ujpest közepéig lesznek elszállítva.

— Tüzeset. A főút és Percz-utca sarkán lévő és az Egyedi-fele szeszgyárhoz tartozó lakóházon f. e. július hó 29-én d. e. fel 12 órakor tetőtűz ütött ki, melyet azonban a gyorsan kivonult szeszgyári és a községi tűzoltóság felora lefolyása alatt elfojtott ugyanmilyra, hogy a később megérkezett gyári tűzoltóság beavatkozására már nem volt szükség. A tűz nevetünk szerint úgy keletkezhetett, hogy a szomszédos gyári nagy kéményt kiegészíttek s minthogy rajta nincs szikrafogo, a kirepülő szikrák gyújtották meg ezen mellékepületet. Ez annál is valószínűbb, mert ezen esetet negyedórával megelőzőleg, ugyancsak a szeszgyár mellett fekvő Szerenyi fele gyógyszertárhoz tartozó mellékepületen ütött ki a tűz, csak hogy azt azonnal észrevettek s mielőtt tovább terjedhetett volna, eloltották néhány kanna vízzel. Igen ajánlatos lesz tehát, ha az előjáróság hasonló esetek kikerülése végett elrendeli, hogy a gyári nagy kéményre szikrafogo alkalmaztassék.

— Hasba szurta a kedveset. Vadházasságban élt özv. Kuzma Györgyne Bara András upesti hajókorácsossal. Bara pénteken megverte az asszonyt, mire az ott hagyta a férfit és egy kocsihoz ment a tel-utca 55. sz. alá. Bara bosszút forralt az asszony ellen. Szombaton éjjel 12 óra tájban meglehetősen illuminált állapotban bemászott a kocsi lakásába, ahol az asszony aludt és azt alvás közben hasba szurta. Az asszony kiáltására fölébredt a kocsi is, mire kidobták Barat. Az asszonyt bevitték a Károlyi-kórházba, Barat pedig a rendőrség letartóztatta. Bara különben azt mondja, hogy ő nem akarta megölni az asszonyt, csak rá akart ijeszteni.

— Agyonütötte egy követ. Berkovics Jozsef upesti 37 éves szombaton az upesti főút 53. sz. a. kocsi udvarán, a mely atyja tulajdonát képezi, összeveszett több emberrel és kiharanosolta őket. Azok ki is mentek, csak egy Mann Jozsef nevű maradt odabenn. Berkovics erre egy tegladarabbal dühösen neki rontott Mannak s úgy ütötte fejbe, hogy az menten összeesett. Eszméletlenül vitték a Károlyi-kórházba, a hol másnap reggel meghalt. A gyilkos orást a rendőrség letartóztatta.

— Közművelődési miniszterium. Érdekes és nagy fontosságú kulturpolitikai mozgalom indult meg a fővárosban, melynek czélja a jelenlegi »Vallas és közoktatásügyi miniszterium« reformálása oly irányban, hogy az mint egy »közművelődési miniszterium« az iskola ügyeken kívül magában egy-ítse az összes közművelődési intézményeket a színházaktól a közművelődési egyesületekig. Az eddigi miniszteriumban ugyanis a közoktatás és kultur ügyei fölötti nagyon is domináltak a vallásügyek, az egyházpolitika. Ugy akarják tehát a miniszterium hatáskörét és belső szervezetét is átalakítani, hogy egy erős és öntudatos magyar nemzeti kulturpolitikai megalgá legyen a miniszterium s mint ilyen bizonyos tekintetben kiemelkedjék a partpolitikai viharok hullámveréséből. A »Közművelődési miniszterium« eszmejét Porzolt Kálmán a »Dunántúli közművelődési egyesület« főtákará vetette föl lapjában a »Fővárosi Lapok«-ban, mely sovíniszta magyar kulturpolitikai napilapból már számos üdvös mozgalom indult ki, de egyik sem fontosabb mint a mostani, mely első sikerét már elérte, mert az erre legilletékesebb fórum, a magyar tanferfiak gyűlése, az »egyetememes országos tanügyi kongresszus« magáéva tette Porzolt indítványát, melyet már most az egyes tanügyi és közművelődési egyesületek fognak tárgyalni s ezek fogják az élet számára megérlelni.

— Sürgős értesítés a vadászoknak. A tulajdonképeni vadász-évad aug. 1-ével veszi kezdetét s ez alkalommal sietünk tudatni a vadászokkal, hogy az egyetlenegy politikai napilap, melynek külön »Vadászate« rovata van s melynek szerkesztőségében a hirlapi

kacsák vadászatan kívül is értenek a vadászathoz, a Porzolt Kálmán által szerkesztett »Fővárosi Lapok«, mely Szent-Hubertus híveinek kenyelmeire külön vadász-előfizetést nyitott az augusztus-januári sport-évadra 7 frttal erdeszeknek 6 frttal (vagy havonként 1 frt 20 král.) Ez a lap közli az összes vadászati tudnivalókat, a megüresedett vadászterületek pályázatait, a vadászatok leírását, magánosok és uradalmak lőjegyzkeit, a szarvas-bőgés szalonka-huzas megkezdődését az ország minden részéből vett távirati értesítés alapján, szoval nekülözhetetlen minden igazi vadásznak, nem is szolvan arról, hogy a legjobb, legerdekesebb és legfüggetlenebb lapja Magyarországnak. Az ország összes nagy írói rendes munkatársai s kormányfővel és ellenzékekkel szemben egyarant megmeri mondani az igazat, mert senkitől sem fogad

el szubvenciót. Az összes lapok sablonjaitól elterő új szellem lengiát, az unalmas nagykepi politika száműzve van hasabjairol s ezért oriasi elterjedést nyert az előkelő családok köreiben. Csak tessék egy levelezőlapon mutatványszámot kenni (»Fővárosi Lapok« kiadóhivatala Budapest Ferenciek-tere) s nyolcz napig ingyen küldik azt barkinek.

Szerkesztői üzenetek.

- Krix-Krax. Megkaptam-e T-i és B-i levelet? Hogy tetszett a záradék?
- Bunkó. Alkalmilag kérjük a folytatást.
- S. Védtrőv-ut II. R. 38. s.
- G. L. Nem közölhető.
- M. d. Nem sokára megerkeznek. Hogy ki terjesztette ama híreket, nem tudjuk; de meg a veretek is csiripeltek arról a bizonyos *duo amouose-rol*.
- E. Aug. 6-án Budapesten.
- Pem. Tessék gyakrabban hozzánk járadni.

Pályázat

óvonői állásra!

Az újpesti közsegi óvodánál lemondás folytán üresedésbe jött **óvonői állásra** pályázat hirdettetik. **Evi fizetés 400 frt s egy szoba-, konyhából álló lakás.** A kik ezen állomást elnyerni óhajtnak, kellőleg felszerelt kérvényeiket legyenek szivesek alólírott felügyelő bizottsági elnökhez (lakik Újpesten, István-ter 24. sz. a.) **f. é. augusztus 5-ig benyújtani.** A megválasztott óvonói állását **f. é. szeptember 1-én lesz köteles elfoglalni.**

Újpest, 1896 július 16.

Mády Lajos

felügyelő bizottsági elnök.

3-3

➔ **Ujpestenek egyedüli dusan és nagy választékban felszerelt** ➔

Papir- és könyvkereskedése Schön Bernát

főut 15, fióküzlet Károly- és templom-utca sarkán.

Író, rajz, festő és mindennemű iskolaszerek nyomtatványok szállítása.

KACZANDER ÉS FUCHS

könyvnyomdája

Ujpest, főut 20. sz.

Ajánlják a kö- és könyvnyomdai szakba vágó összes munkák esinos, gyors és olcsó ároni készítését, u. m.:

Bank- és kereskedelmi nyomtatványokat, esketési és bali meghívókat, üzleti kártyákat, falragaszokat, gyászlapokat, műveket, hírlapokat stb.

A n. é. közönség bizalmát és megrendelését kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

Kaczander és Fuchs.